

IVL Svenska Miljöinstitutet
Att: Samråd Torsboda
Box 210 60
100 31 Stockholm

Datum: 2023-09-12
SMHI Dnr: 2023/1874/10.1
Er referens:

samrad.torsboda@ivl.se

Yttrande över avgränsningssamråd inför tillståndsansökan enligt miljöbalken för tillverkning av anodmaterial av artificiell grafit i Timrå kommun

SMHI har tagit del av rubricerat samråd och har följande synpunkter. Yttrandet avgränsas till SMHIs kompetensområden hydrologi (enbart ytvatten) och meteorologi (inklusive luftmiljö och buller).

Framtida klimatet

Vid planering av samhället bör hänsyn tas till det framtida klimatet. Exempelvis förväntas lufttemperaturen att stiga, risken för skyfall öka och flödena i våra vattendrag förändras med ändrade nederbördsförhållanden och snötillgångar. Stormar förväntas inte i Sverige bli värre eller vanligare än vad de historiskt har varit. Havsnivån stiger men landhöjningen kompenserar till viss del den stigande nivån, mer i norra Sverige än i södra, se

<https://www.smhi.se/klimat/stigande-havsnivaer/oversikt-stigande-havsnivaer-1.166469>

<https://www.smhi.se/klimat/stigande-havsnivaer/bakgrund-till-planering-for-stigande-havsnivaer-1.165534>

SMHI hänvisar också till fördjupade klimatscenariotjänster:

<https://www.smhi.se/klimat/framtidens-klimat/fordjupade-klimatscenarier>

För historiska och framtida skyfall hänvisas till denna länk:

<https://www.smhi.se/kunskapsbanken/meteorologi/statistik-for-extrem-korttidsnederbord-1.159736>

SMHI – Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Institut

Postadress SMHI 601 76 • NORRKÖPING • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01

Huvudkontor SMHI

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 NORRKÖPING

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr
753 40 UPPSALA

SMHI

Besöksadress Sven Källfelts Gata 15
426 71 VÄSTRA FRÖLUNDA

Ytterligare information om framtida klimat finns på SMHIs hemsida:

<https://www.smhi.se/klimat>

Anpassning till ett förändrat klimat

Parallellt med arbetet att minska klimatpåverkan måste samhället anpassas till nuvarande och framtida klimat. Klimatanpassningsåtgärder kompletterar insatser för minskad klimatpåverkan. Dessa båda insatsområden är beroende av varandra och bör samordnas i så hög utsträckning som möjligt för att bidra till en hållbar utveckling för alla. Hänsyn behöver tas till såväl långsamma klimatförlopp som stigande havsnivå och förändringar i årstidernas längd som till ändringar i enskilda väderhändelser som värmeböljor och skyfall. Klimatpåverkan är transnationell – det som händer i andra delar av världen påverkar Sverige, och tvärtom.

Vid bedömning av framtida klimatförändringar, riskvärdering och planering av anpassningsåtgärder bör det framtida klimatet analyseras utifrån flera olika utsläppsscenarioer och flera möjliga utfall utifrån dessa bör beaktas.

<https://www.klimatanpassning.se/>

Nationella expertrådet för klimatanpassning belyser i sin första rapport vikten av att Sveriges arbete med klimatanpassning behöver påskyndas.

Extrem nederbörd

Södra Norrlands kustland ligger i ett område i Sverige som historiskt drabbats av flera stora nederbördsmängder både i form av snö och av regn. Samma område lär också i framtiden drabbas av stora nederbördsmängder.

I december 1998 ökade snödjupet i Gävle 73 cm på ett enda dygn och 131 cm på tre dygn. En kall och hård nordostvind från det isfria och förhållandevis varma Bottenhavet tog upp stora mängder fukt. En s.k. snökanon bildades som ”begravde” Gävle.

I oktober 1992 föll det i Söderhamn 94 mm regn på 12 timmar eller 195 mm på två dygn, vilket orsakade stora översvämningar. Hudiksvall fick vid samma tillfälle 82 mm under två dygn. Under augusti 2017 mätte Söderala strax utanför Söderhamn 130 mm på ett dygn med svåra översvämningar i området som följd. I augusti 2021 drabbades Gävle av skyfall, 101,9 mm på två timmar och 161,6 mm på ett dygn. Skadorna blev omfattande. Dessa fall tillhör de absolut värsta fallen som SMHI överhuvudtaget uppmätt sedan mätningarna började under 1800-talet.

Utsläpp av luftföroreningar och växthusgaser

Det bör framgå i utredningen hur stora de totala utsläppen av växthusgaser (koldioxid m.m.) och av luftföroreningar (kväveoxider, partiklar m.m.) kommer att vara i förhållande till nollalternativet.

Halter av luftföroreningar

Det måste säkerställas att gällande miljö kvalitetsnormer för kvävedioxid, partiklar m.m. klaras för boende i området.

SMHI – Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Institut

Postadress SMHI 601 76 • NORRKÖPING • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01

Huvudkontor SMHI

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 NORRKÖPING

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr
753 40 UPPSALA

SMHI

Besöksadress Sven Källfelts Gata 15
426 71 VÄSTRA FRÖLUNDA

Det finns ingen tröskelnivå för hälsopåverkan av föroreningshalter. Ju högre halterna är desto större är hälsoeffekterna. Ur hälsosynpunkt är det speciellt viktigt att filtrera bort de små skadliga partiklarna < 10 µm (mikrometer).

Buller

Det måste också säkerställas att gällande bullernormer klaras för boende i området. Om risk för överskridande finns bör bullerdämpande åtgärder utformas.

Hydrologi

Vid arbete med flytt av Torsbodabäcken bör den nya sträckningen utformas omsorgsfullt så att den efterliknar naturliga hydrologiska förhållandena.

Vattenförbrukning

Differensen mellan den redovisade vattenförbrukningen och det vatten som avledes till kommunalt reningsverk är stor. Den totala vattenförbrukningen på 2500 m³/dygn bör redovisas i MKB.

Avdelningschef Magnus Rödin har beslutat i detta ärende som beretts av Maud Goltsis Nilsson och Karin Jacobsson (hydrologi) och Maria Norman (meteorologi).

För SMHI

Magnus Rödin
Chef Avdelning Samhällsplanering